

PRAVILNIK

O TEHNIČKIM NORMATIVIMA ZA BEZBEDNOST OD POŽARA I EKSPLOZIJA STANICA ZA SNABDEVANJE GORIVOM PREVOZNIH SREDSTAVA U DRUMSKOM SAOBRAĆAJU, MANJIH PLOVILA, MANJIH PRIVREDNIH I SPORTSKIH VAZDUHOPLOVA

("Sl. glasnik RS", br. 54/2017, 34/2019 i 92/2021)

I UVODNE ODREDBE

Član 1

Ovim pravilnikom bliže se uređuju posebni tehnički normativi za bezbedno postavljanje, kao i bezbednost od požara i eksplozija za izgradnju novih objekata i dogradnju, adaptaciju, rekonstrukciju i sanaciju postojećih objekata stanica za snabdevanje gorivom prevoznih sredstava u drumskom saobraćaju, manjih plovila, manjih privrednih i sportskih vazduhoplova, postupanje i tehnički normativi za uređaje, instalaciju i opremu, radi bezbednog uskladištavanja i pretakanja goriva na tim stanicama.

Član 2

U pogledu projektovanja, konstrukcije, opreme, ispitivanja i označavanja na cevovode i rezervoare za smeštaj goriva na stanicama iz člana 1. ovog pravilnika, kao i na značenje pojmova upotrebljenih u ovom pravilniku, primenjuje se pravilnik koji bliže uređuje oblast izgradnje postrojenja za zapaljive i gorive tečnosti i uskladištavanja i pretakanja zapaljivih i gorivih tečnosti odnosno pravilnik koji bliže uređuje oblast izgradnje postrojenja za tečni naftni gas i uskladištavanja i pretakanja tečnog naftnog gasa, ako ovim pravilnikom nije drukčije određeno.

Član 3

Za izgradnju, rekonstrukciju i dogradnju stanica za snabdevanje gorivom prevoznih sredstava u drumskom saobraćaju koja za pogon koriste komprimovani i utečnjeni prirodni gas primenjuju se odredbe posebnih propisa.

Uskladištavanje i snabdevanje gorivom vozila na privremenim ili pokretnim gradilištima na kojima se izvode radovi, na mestima i u vreme obavljanja poljoprivrednih radova i radova uređenja zelenih i šumskih površina, nije predmet ovog pravilnika i vrši se u skladu sa propisima kojima je uređena oblast bezbednog izvođenja i obavljanja ovih radova.

Član 3a

Ako se vrši dogradnja ili rekonstrukcija objekta stanice za snabdevanje gorivom i/ili instalacija, opreme i uređaja na tom objektu, odredbe ovog pravilnika primenjuju se samo na deo stanice ili objekta i/ili instalacija, opreme i uređaja koji su predmet dogradnje ili rekonstrukcije.

Dogradnjom ili rekonstrukcijom iz stava 1. ovog člana ne sme se umanjiti požarna bezbednost postojeće stanice i/ili instalacija, opreme i uređaja na tom objektu.

Član 4

Sistem za sakupljanje pare, u smislu ovog pravilnika, je skup uređaja i opreme namenjen da se sva para, izdvojena prilikom pretakanja goriva iz autocisterne u skladišne rezervoare na stanicama i prilikom snabdevanja gorivom prevoznih sredstava u drumskom saobraćaju, manjih plovila, manjih privrednih i sportskih vazduhoplova, prikuplja i vraća u rezervoar autocisterne ili skladišni rezervoar na stanicama.

II ZONE OPASNOSTI NA MESTIMA UGROŽENIM OD EKSPLOZIVNIH SMEŠA

Član 5

Na pojam zona opasnosti (u daljem tekstu: zone), izvora opasnosti i postupanje u zonama, u smislu ovog pravilnika, primenjuju se odredbe srpskog standarda SRPS EN 60079-10-1.

Član 6

Izvori opasnosti stanice i dimenzije zona opasnosti navedeni su u sledećoj tabeli:

IZVOR OPASNOSTI	ZONA OPASNOSTI	DIMENZIJE ZONA OPASNOSTI
Podzemni rezervoar za tečna goriva	Zona 0	Unutrašnjost rezervoara
	Zona 1	Unutrašnjost pristupnog okna rezervoara, prostor 1 m od gabarita okna mereno u svim pravcima i do nivoa tla, unutrašnjost armirano-betonskog korita rezervoara (ukoliko postoji), kao i sferni prostor oko završetka odušnog cevovoda i ventila poluprečnika 1,5 m
	Zona 2	Prostor iznad okolnog terena širine 5 m mereno horizontalno od gabarita okna i visine 0,5 m mereno od nivoa tla
Podzemni rezervoar za tečni naftni gas	Zona 0	Unutrašnjost podzemnog rezervoara i unutrašnjost armirano-betonske komore (ukoliko postoji)
	Zona 1	Unutrašnjost okna sa priključcima i prostor 1,5 m sferno oko gabarita okna, priključaka, završetka odušnog cevovoda i ventila
	Zona 2	Prostor iznad okolnog terena širine 5 m mereno horizontalno od gabarita okna i visine 0,5 m mereno od nivoa tla

Mesto za pretakanje tečnih goriva sa sistemom za sakupljanje para	Zona 1	Prostor 1 m od priključka na auto-cisterni mereno u svim pravcima do nivoa tla
	Zona 2	Prostor 4 m mereno horizontalno od priključka na auto-cisterni, visine 1 m mereno od nivoa tla i sferni prostor oko otvora na vrhu auto-cisterne poluprečnika 1 m
Mesto za pretakanje tečnih goriva bez sistema za sakupljanje para	Zona 1	Prostor 1,5 m od priključka na auto-cisterni mereno u svim pravcima do nivoa tla
	Zona 2	Prostor 4,5 m mereno horizontalno od priključka na auto-cisterni, visine 1 m mereno od nivoa tla i sferni prostor oko otvora na vrhu auto-cisterne poluprečnika 1 m
Mesto za pretakanje tečnog naftnog gasa	Zona 1	Prostor 1,5 m od mesta priključenja auto-cisterne i priključka na auto-cisterni mereno u svim pravcima do nivoa tla
	Zona 2	Prostor 5 m mereno horizontalno od mesta priključenja auto-cisterne i priključka na auto-cisterni, visine 1 m mereno od nivoa tla
Pumpe i kompresori za pretakanje tečnog naftnog gasa	Zona 1	Prostor 0,5 m mereno od gabarita pumpe ili kompresora u svim pravcima do nivoa tla
	Zona 2	Prostor 5 m mereno horizontalno od gabarita pumpe ili kompresora i visine 1 m mereno od nivoa tla
Uređaj za točenje goriva sa paronepropusnim pregradama	Zona 1	Unutrašnjost uređaja i prostor oko gabarita uređaja 0,2 m i visine od nivoa paronepropusne pregrade do nivoa tla, odnosno do nivoa vode
	Zona 2	Prostor oko gabarita uređaja 2,5 m mereno horizontalno i visine 1 m od nivoa tla, odnosno od nivoa vode
Uređaj za točenje goriva bez paronepropusnih pregrada	Zona 1	Unutrašnjost uređaja i prostor oko gabarita uređaja 0,2 m mereno u svim pravcima i visine do nivoa tla, odnosno do nivoa vode
	Zona 2	Prostor oko gabarita uređaja 2,5 m mereno horizontalno i visine 1 m od nivoa tla, odnosno od nivoa vode
Separator i tehnološki kanal za prihvrat zauljenih voda	Zona 0	Unutrašnjost separatora
	Zona 1	Unutrašnjost komore separatora (ukoliko postoji), unutrašnjost okna separatora i tehnoloških kanala, kao i sferni prostor oko završetka odušnog cevovoda i ventila poluprečnika 1 m
	Zona 2	Prostor iznad okolnog terena širine 2 m mereno horizontalno od gabarita okna i visine 0,5 m mereno od nivoa tla i prostor iznad okolnog terena širine 0,5 m mereno horizontalno od gabarita tehnološkog kanala visine 0,3 m od nivoa tla

U slučaju kada je merna i komunikaciono-informatička oprema smeštena u posebnom kućištu iznad kućišta u kome se nalazi ostala oprema uređaja za točenje goriva, i ako su ova dva kućišta odvojena paronepropusnom pregradom u skladu sa propisima kojima je bliže uređena oblast uređaja za točenje goriva, tada se smatra da se ta merna i komunikaciono informatička oprema nalazi u zoni sigurnosti.

Grafički prikaz zona opasnosti (Prilog) odštampan je uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

Član 7

Stanica mora biti izgrađena tako da se zone opasnosti izvora stanice ne rasprostiru van granica parcele stanice, pri čemu se rasprostiranje zona opasnosti može ograničiti izgradnjom zida od negorivih građevinskih proizvoda.

Izuzetno od stava 1. ovog člana rasprostiranje zona opasnosti ne mora se ograničiti u odnosu na granicu parcele javne namene - saobraćajnice, zelene površine, parka, vodotoka i sl. površina na kojima nije dozvoljena gradnja.

Zona opasnosti se ne može rasprostirati unutar objekta za smeštaj zaposlenog osoblja i unutar prateće zgrade iz člana 8. ovog pravilnika.

Izuzetno od stava 3. ovog člana, ako zona opasnosti "2" obuhvata prostor objekata iz stava 3. ovog člana, moraju se preduzeti mere za ograničenje rasprostiranja zone izgradnjom zida od negorivog materijala, a ukoliko postoje ulazna vrata, ona moraju biti nepropusna i opremljena uređajem za držanje u stalno zatvorenom položaju.

U zonama opasnosti ne smeju se nalaziti kanalizacioni otvori za odvođenje atmosferskog taloga, jame i otvoreni kanali za kablove i cevovode.

Izuzetno, u zoni opasnosti "2" mogu se nalaziti kanalizacioni otvori tehnološke kanalizacije samo ako su povezani sa separatorom zauljenih voda.

III STANICA

1. Bezbedno postavljanje

Član 8

Stanicu za snabdevanje gorivom prevoznih sredstava u drumskom saobraćaju, manjih plovila, manjih privrednih i sportskih vazduhoplova (u daljem tekstu: stanica), u smislu ovog pravilnika, čine rezervoari, uređaji za točenje gorivom, cevovodi, sistem za sakupljanje pare, mesto za pretakanje goriva, pripadajuće saobraćajnice, objekat za smeštaj zaposlenog osoblja, objekat za maloprodaju tečnog naftnog gasa i druge prateće zgrade.

Pod drugim pratećim zgradama iz stava 1. ovog člana, podrazumevaju se zgrade koje su isključivo u funkciji stanice i to: perionica vozila, servis za brze popravke vozila i plovila, prodavnica, ugostiteljski objekat za ishranu i piće, agencija za turizam i rentiranje vozila, menjačnica i drugo, na koje se primenjuju posebni propisi koji bliže uređuju oblast zaštite od požara ovih objekata.

Pod manjim plovilima u smislu ovog pravilnika podrazumevaju se čamci registrovani za plovidbu unutrašnjim vodama, čija dužina trupa iznosi manje od 20,0 m i čiji je proizvod dužine, širine i maksimalnog gaza manji od zapremine 100 m³, a koji prevozi manje od 12 lica, kao i jahte i plovila koja obavljaju ribolov, plovila za rekreaciju i slična plovila, u smislu propisa kojim se uređuju plovidba i luke na unutrašnjim vodama.

Pod manjim privrednim i sportskim vazduhoplovima u smislu ovog pravilnika podrazumevaju se vazduhoplovi koji se koriste u poljoprivredi, šumarstvu, za sportske aktivnosti i sl, vazduhoplovi u skladu sa propisom koji uređuje oblast vazduhoplovstva.

Član 9

Stanica mora biti izgrađena tako da njeni izvori opasnosti (osim separatora, tehnološkog kanala za prihvrat zauljenih voda, odušnog cevovoda i ventila, priključka na auto-cisterni) budu udaljeni:

- 1) najmanje 5,0 m od granice parcele;
- 2) najmanje 3,0 m od granice parcele javne namene (saobraćajnice, zelene površine, parka, vodotoka i sl. površina na kojima nije dozvoljena gradnja);
- 3) najmanje 20 m od gabarita stambenih, stambeno-poslovnih, poslovno-stambenih i poslovnih objekata površine veće od 2000 m² ili spratnosti P+4+Pk (Ps) i preko i objekata javne namene;
- 4) najmanje 5,0 m od zida zgrada na drugom mestu nepomenutih, a koje ne pripadaju stanici ako to posebnim propisom nije drugačije uređeno;
- 5) najmanje 40,0 m od koloseka za parnu vuču i 20,0 m od koloseka za dizel ili električnu vuču (mereno od spoljne ivice pružnog pojasa);
- 6) najmanje 15 m od nadzemnih vodova elektrovuče gradskog prevoza (trolejbusa, tramvaja i sl.);
- 7) od nadzemnih električnih vodova u skladu sa propisima iz oblasti električnih vodova;
- 8) od gasovoda u skladu sa propisima kojima je uređena oblast bezbednog transporta i distribucije prirodnog gasa.

Udaljenost iz stava 1. ovog člana meri se od okna ulaznog otvora podzemnog rezervoara, okna u kome su smešteni priključci za punjenje, mesta priključenja auto-cisterne na mestu za pretakanje tečnog naftnog gasa, gabarita pumpe i kompresora za pretakanje tečnog naftnog gasa i gabarita uređaja za točenje goriva.

Član 10

Stanica mora biti izgrađena tako da njeni izvori opasnosti budu udaljeni najmanje 4,0 m od zida objekta za smeštaj zaposlenog osoblja, kao i od zida prateće zgrade iz člana 8. ovog pravilnika.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, uređaj za točenje, tehnološki kanal i okno separatora mogu se postaviti i na rastojanju 2,5 m od zida objekta odnosno zgrade iz stava 1. ovog člana.

Član 11

Stanice za snabdevanje gorivom manjih privrednih i sportskih vazduhoplova ne smeju se graditi u oblasti površina za kretanje vazduhoplova i ugrožavati bezbednost vazdušnog saobraćaja.

Član 12

U naseljenom mestu stanica se ne može graditi na raskrsnici, niti na takvoj udaljenosti od raskrsnice na kojoj bi ometala odvijanje javnog saobraćaja, u skladu sa propisima nadležnog organa za saobraćaj.

Van naseljenih mesta stanica se može graditi samo na prostoru na kome bi preglednost ulaza i izlaza pristupnog puta bila obezbeđena iz oba pravca, s tim da ulaz i izlaz tog puta budu na takvoj udaljenosti od raskrsnice na kojoj ne bi ometala odvijanje javnog saobraćaja, u skladu sa propisima nadležnog organa za saobraćaj.

Stanica mora biti odvojena od puta na kome se vrši javni saobraćaj zaštitnim ostrvom širine najmanje 0,5 m.

Dužina zaštitnog ostrva određuje se u skladu sa propisima iz oblasti saobraćaja.

Punjenje pogonskih rezervoara i rezervoara za smeštaj goriva na stanici mora se vršiti izvan puta namenjenog za javni saobraćaj.

Površina na kojoj se vrši punjenje pogonskih rezervoara i rezervoara za smeštaj goriva na stanici mora, po pravilu, biti horizontalna, a izuzetno sa nagibom do 2% i ne sme biti u krivini.

Na prostoru iz stava 6. ovog člana mora se izvesti čvrsta i nepropusna podloga otporna na dejstvo goriva koja mora biti izrađena od betona, a izuzetno od asfalta ili građevinskih proizvoda sličnih karakteristika.

Član 13

U sastavu stanice može se nalaziti i objekat za maloprodaju boca sa tečnim naftnim gasom ukupnog kapaciteta do 1.000 kg, na koji se primenjuje poseban propis kojim je uređena ova oblast.

Smatra se da je objekat za maloprodaju boca sa tečnim naftnim gasom u sastavu stanice za snabdevanje gorivom, kada je bilo koja tačka gabarita objekta na rastojanju manjem od 8 m od izvora opasnosti stanice.

2. Uređaji za točenje goriva

Član 14

Snabdevanje gorivom prevoznih sredstava na stanicama vrši se uređajima za točenje goriva u čijem kućištu mogu biti smešteni merači protoka sa ili bez impulsnih davača, pumpa za gorivo i drugo, a van kućišta savitljiva cev sa pištoljem i automatskim zapornim organom, koji moraju imati isprave o usaglašenosti u skladu sa propisima koji uređuju ovu oblast.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, može se dozvoliti i postavljanje pumpe za gorivo u unutrašnjosti rezervoara za tečna goriva ili nadzemno u posebnom kućištu u blizini rezervoara ukoliko odgovara posebnim propisima o zaštiti od požara i eksplozije.

Pumpa za tečna goriva postavljena nadzemno u posebnom kućištu u blizini rezervoara mora ispunjavati uslove iz člana 20. ovog pravilnika.

Član 15

Uređaji za točenje goriva koji rade na principu samoposluživanja, mogu se postavljati i na stanicama koje nisu pod dvadesetčetvoročasovnom kontrolom stalno prisutnog zaposlenog osoblja ako:

- 1) su izvori opasnosti stanice udaljeni najmanje 20,0 m od najbližeg zida zgrade koji ne pripada stanici;
- 2) je obezbeđen daljinski video nadzor prostora koji pripada stanici do mesta stalnog dežurstva;
- 3) je pištolj opremljen uređajem koji automatski zatvara protok goriva otpuštanjem poluge za aktiviranje protoka;
- 4) su uređaji za točenje tečnog naftnog gasa opremljeni priključnom spojkom koja omogućava istakanje tek kada se postigne čvrst i nepropustan spoj sa rezervoarom koji se puni;
- 5) su uređaji za točenje goriva podešeni tako da se automatski isključe nakon isporuke odabrane količine goriva koja ne može biti veća od 90 litara i čije vreme rada ne može biti duže od tri minuta, dok se za teretna vozila ovi uslovi moraju definisati projektom;
- 6) su uređaji za točenje goriva u noćnim uslovima osvetljeni, u skladu sa propisima kojim se određuje potrebno osvetljenje u noćnim uslovima rada;
- 7) su uređaji za točenje goriva opremljeni razumljivim i čitkim uputstvom za samoposluživanje.

Pod samoposluživanjem iz stava 1. ovog člana podrazumeva se korišćenje uređaja za točenje goriva upotrebom kartičnog ili drugog odgovarajućeg sistema za točenje goriva.

Član 16

Uređaj za točenje goriva mora imati ventil za automatsko zatvaranje u svim položajima pištolja kada je van upotrebe.

Pištolj uređaja za točenje goriva mora biti izveden tako da bude obezbeđen od prepunjavanja i da je onemogućeno njegovo ispadanje pri automatskom zatvaranju prilikom punjenja pogonskog rezervoara.

Uređaji za točenje goriva se postavljaju na ostrvu ili zaštitnom ostrvu uzdignutom iznad nivoa puta najmanje 0,14 m, i to na udaljenosti od najmanje 0,5 m od ivice ostrva ili zaštitnog ostrva, mereno od gabarita uređaja.

Član 17

Uređaji za točenje goriva ne smeju se postavljati unutar ili ispod bilo kog objekta osim ispod nadstrešnice za to namenjene.

Ako su uređaji za točenje goriva postavljeni na dva ili više ostrva, rastojanje između ostrva mora biti najmanje toliko da je omogućeno nesmetano mimoilaženje.

Ako je saobraćaj u stanici regulisan u jednom smeru, rastojanje između ostrva ne sme biti manje od 3,0 m.

Rastojanje između dva uređaja za točenje goriva mora iznositi najmanje 2,0 m, mereno od osovine tih uređaja, a rastojanje između dva uređaja za točenje goriva na stanicama za snabdevanje gorivom manjih plovila i na stanicama za snabdevanje gorivom manjih privrednih i sportskih vazduhoplova mora iznositi najmanje 5,0 m mereno od osovine tih uređaja.

Član 18

Na stanicama za snabdevanje gorivom manjih plovila oko uređaja za točenje goriva mora se obezbediti vodonepropustan prostor kapaciteta od najmanje 10 l za prihvatanje iscurlog goriva.

Član 19

Uređaji za točenje goriva moraju biti najmanje 5,0 m udaljeni od najbližeg uređaja za kontrolu pritiska u pneumaticima i izmenu ulja u motoru.

Član 20

Pumpe i kompresori za pretakanje tečnog naftnog gasa moraju se nalaziti na propisanoj udaljenosti, i to:

- 1) od gabarita podzemnog skladišnog rezervoara mereno horizontalno - najmanje 1,0 m;
- 2) od mesta priključenja auto-cisterne - najmanje 1,0 m.
- 3) (*brisana*)

Pumpe i kompresori za pretakanje tečnog naftnog gasa moraju biti postavljeni i direktno pričvršćeni na betonski temelj, čiji nivo mora biti najmanje 0,1 m iznad okolnog terena.

Temelji za postavljanje pumpe i kompresora za pretakanje tečnog naftnog gasa moraju biti udaljeni od gabarita podzemnog skladišnog rezervoara najmanje 1,0 m mereno horizontalno.

Pumpe i kompresori moraju biti udaljeni najmanje 2 m od pristupnog puta koji je sastavni deo mesta za pretakanje gasa.

Izuzetno od st. 2. i 3. ovog člana može se dozvoliti i postavljanje pumpe u unutrašnjosti rezervoara tečnog naftnog gasa, ukoliko odgovaraju posebnim propisima o zaštiti od eksplozije.

3. Cevovodi

Član 21

Cevovodi se polažu podzemno i moraju biti zaštićeni od korozije, a spajaju se nepropusnim vezama.

Ako se cevovodi polažu direktno u zemlju, moraju se ukopati najmanje 0,8 m i obložiti slojem peska debljine najmanje 0,15 m.

Ako cevovodi prolaze ispod kolovoza, moraju se zaštititi konstrukcijom koja je statički proračunata da izdrži predviđeno opterećenje.

Izuzetno od stava 2. ovog člana dozvoljava se ukopavanje na manjim dubinama, ukoliko u pogledu zaštite od požara i eksplozije proizvođač cevi odgovarajućom dokumentacijom predvidi takvu mogućnost.

4. Rezervoari

Član 22

Gorivo na stanicama mora se smestati isključivo u posebno za to izgrađenim podzemnim rezervoarima koji se koriste kao skladište za potrebe stanice, pri čemu su rastojanja između rezervoara minimalno 0,6 m mereno horizontalno od gabarita rezervoara.

Okno iznad ulaznog otvora rezervoara, odnosno okno u kome su smešteni priključci za punjenje rezervoara (ako su locirani odvojeno), zatvara se poklopcem koji se može bezbedno zaključati. Na unutrašnjoj strani poklopca mora na vidan način biti označena vrsta goriva koja se smešta u rezervoar.

Okno iznad ulaznog otvora rezervoara, odnosno okno u kome su smešteni priključci za punjenje rezervoara (ako su locirani odvojeno), mora biti nepropusno.

Član 23

Ukupna zapremina rezervoara za zapaljive i gorive tečnosti na stanici ne sme iznositi više od 300 m³, s tim da se u njima zapaljive tečnosti kategorije 1 mogu uskladištavati do 150 m³.

Izuzetno, od stava 1. ovog člana, ukupna zapremina rezervoara za zapaljive i gorive tečnosti na stanici izgrađene van naseljenog mesta može iznositi više od 300 m³, ako to odobri nadležni organ.

Ukupna zapremina rezervoara stanice u koji se smešta tečni naftni gas ne sme iznositi više od 30 m³.

Uređaj za točenje goriva mora biti udaljen najmanje 8,0 m od ulaznog otvora rezervoara tečnog naftnog gasa, a temelj bilo kog uređaja mora biti udaljen najmanje 1,0 m mereno horizontalno od gabarita rezervoara.

5. Objekat za smeštaj zaposlenog osoblja

Član 24

U objektu za smeštaj zaposlenog osoblja mogu se nalaziti prostori za smeštaj osoblja, pomoćne prostorije (garderoba, sanitarni čvor i sl.), prostori za maloprodaju robe široke potrošnje, ulja, maziva, sredstava protiv zamrzavanja, sredstava auto-kozmetike, zapaljivih i gorivih tečnosti u originalnim pakovanjima, kao i prostor namenjen za pružanje usluga ishrane i pića površine manje od 70 m² i u kojem boravi manje od 50 lica.

U objektu za smeštaj zaposlenog osoblja mogu se držati ulja, maziva, sredstva protiv zamrzavanja i sredstva auto-kozmetike, pakovana pojedinačno u hermetički zatvorenim posudama zapremine do 5 l.

U objektu za smeštaj zaposlenog osoblja može se smestiti najviše 200 l zapaljivih i gorivih tečnosti i najviše 1.000 l tečnosti čija je tačka paljenja preko 100 °C.

Član 25

U posebnoj prostoriji objekta za smeštaj zaposlenog osoblja može se smestiti do 400 l zapaljive i gorive tečnosti i do 2.000 l tečnosti čija je tačka paljenja preko 100 °C.

Posebna prostorija iz stava 1. ovog člana mora ispunjavati sledeće uslove:

- 1) da je odvojena od ostalih prostorija horizontalnim i vertikalnim pregradama i vratima otpornim na požar 2 h;
- 2) da je obezbeđeno bezbedno rasterećenje usled pojave eksplozije;
- 3) da je obezbeđena efikasna prirodna ventilacija odnosno izuzetno veštačka ventilacija;
- 4) da se prozori i vrata otvaraju prema spolja;
- 5) da je električna instalacija izvedena u skladu sa odredbama propisa kojim je uređena oblast potencijalno eksplozivnih atmosfera;
- 6) unutar prostorije ne smeju se nalaziti materijali koji mogu izazvati požar.

Član 26

Prostorija objekta za smeštaj zaposlenog osoblja može se zagrevati toplom vodom, parom niskog pritiska ili toplim vazduhom.

Ako se zagrevanje objekta vrši tečnim naftnim gasom, rezervoar i instalacija tečnog naftnog gasa ne smeju se povezivati sa skladišnim rezervoarom i instalacijama stanice i moraju odgovarati propisima iz oblasti tečnog naftnog gasa.

IV PRETAKANJE GORIVA

1. Pretakanje goriva iz auto-cisterne u rezervoar

Član 27

Mesto za pretakanje goriva je posebno određeno i uređeno mesto za pretakanje iz jedne auto-cisterne u podzemni rezervoar stanice sa kojeg se u slučaju požara ili eksplozije ne očekuje ugrožavanje susednih delova objekta, drugih susednih objekata, okoline i zemljišta drugih vlasnika.

Za vreme pretakanja goriva prostor oko auto-cisterne i oko okna u kome su smešteni priključci za punjenje rezervoara mora biti pod stalnom kontrolom zaposlenog osoblja i obezbeđen od požara.

Auto-cisterna sme pristupiti mestu za pretakanje samo sa hvatačem varnica postavljenim na izduvnoj cevi motora.

Auto-cisterna se spaja na priključak podzemnog rezervoara na način kojim se obezbeđuje pouzdanost spojeva odnosno ispunjenost propisanih zahteva u pogledu nepropusnosti, elektroprovodljivosti, otpornosti na mehaničke, hemijske i druge uticaje.

Za vreme pretakanja goriva, motor auto-cisterne mora biti ugašen, a auto-cisterna zakočena ručnom kočnicom, obezbeđena od pokretanja podmetačima postavljenim pod točkove i spojena sa sistemom za uzemljenje rezervoara.

Izuzetno od stava 5. ovog člana motor auto-cisterne ne mora biti ugašen ukoliko se koristi za pogon pumpi ili ostale opreme za pretakanje.

Član 28

Za vreme pretakanja goriva iz auto-cisterne u podzemni rezervoar stanice, gorivom se ne mogu snabdevati pogonski rezervoari prevoznih sredstava u drumskom saobraćaju, plovila i vazduhoplova.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, za vreme pretakanja goriva iz autocisterne u podzemni rezervoar stanice, gorivom se mogu snabdevati samo pogonski rezervoari prevoznih sredstava u drumskom saobraćaju ako:

- 1) na stanici funkcioniše sistem za prikupljanje pare;
- 2) položaj autocisterne ne ometa saobraćaj vozila na stanici.

Član 29

Podzemni rezervoar može se puniti gorivom iz postrojenja za uskladištavanje zapaljivih i gorivih tečnosti putem cevovoda, ako se stanica nalazi u sklopu tog postrojenja.

2. Snabdevanje gorivom

Član 30

Za vreme snabdevanja gorivom pogonskog rezervoara, motor mora biti ugašen, a prevozno sredstvo u drumskom saobraćaju, plovilo i vazduhoplov, moraju biti obezbeđeni od nekontrolisanog pokretanja.

Od otvora pogonskog rezervoara koje se puni gorivom, sva ostala prevozna sredstva u drumskom saobraćaju, plovila i vazduhoplovi moraju biti udaljeni najmanje 1,0 m.

Punjenje pogonskog rezervoara tečnim naftnim gasom dozvoljeno je samo ako prevozno sredstvo u drumskom saobraćaju ili plovilo ima uređaje i instalacije za korišćenje takvog gasa koji odgovaraju posebnom propisu.

Član 31

Pretakanje goriva u pogonski rezervoar vrši se samo iz skladišnog rezervoara.

Pretakanje goriva mora se vršiti na otvorenom prostoru izloženom prirodnom strujanju vazduha.

Član 32

Za punjenje pogonskog rezervoara tečnim naftnim gasom mogu se upotrebljavati samo električne pumpe.

Boca za tečni naftni gas ne može se upotrebljavati kao pogonski rezervoar.

Član 33

Samo posude koje ispunjavaju uslove u pogledu propisa iz oblasti hemikalija, osim prenosnih posuda za tečni naftni gas čije punjenje nije dozvoljeno, mogu se puniti tečnim gorivima uređajima za točenje na stanicama.

V OPREMA ZA ZAŠTITU OD POŽARA

Član 34

Oprema za zaštitu od požara sastoji se od mobilnih uređaja za gašenje požara.

Uz svaka dva uređaja za točenje goriva mora se nalaziti po jedan mobilni uređaj za gašenje požara kapaciteta punjenja najmanje 9 kg praha ili drugog odgovarajućeg sredstva za gašenje požara.

Uz uređaje za izmenu ulja u motoru i kontrolu pritiska u pneumaticima mora se nalaziti jedan mobilni uređaj za gašenje požara kapaciteta punjenja najmanje 9 kg praha ili drugog odgovarajućeg sredstva za gašenje požara.

U prostoriji za smeštaj zaposlenog osoblja i u posebnoj prostoriji iz člana 25. ovog pravilnika, mora se nalaziti najmanje po jedan mobilni uređaj za gašenje požara kapaciteta punjenja najmanje 9 kg praha ili drugog odgovarajućeg sredstva za gašenje požara.

Član 35

Za vreme pretakanja goriva iz auto-cisterne u rezervoar, na mestu na kome se vrši pretakanje, mora se nalaziti pripremljen za eventualnu upotrebu jedan mobilni uređaj za gašenje požara kapaciteta punjenja najmanje 50 kg praha ili drugog odgovarajućeg sredstva za gašenje požara.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, na mestu pretakanja goriva iz auto-cisterne u rezervoar može se umesto mobilnog uređaja za gašenje požara kapaciteta punjenja najmanje 50 kg praha koristiti šest mobilnih uređaja za gašenje požara kapaciteta punjenja najmanje 9 kg praha ili drugog odgovarajućeg sredstva za gašenje požara, s tim da tim aparatima rukuju najmanje tri lica.

Član 36

U blizini mesta na kojima je mogućnost prosipanja zapaljivih i gorivih tečnosti na stanici najveća, postavljaju se sanduci sa peskom zapremine najmanje 0,03 m³.

Ako se prilikom punjenja pogonskog rezervoara gorivo prospe, moraju se obrisati sve površine na koje se gorivo prosulo. Sredstva za brisanje i čišćenje stavljaju se u posebne, hermetički zatvorene metalne posude, koje se ne smeju transportovati sa ostalim otpacima.

VI ZAVRŠNE ODREDBE

Član 37

(Brisan)

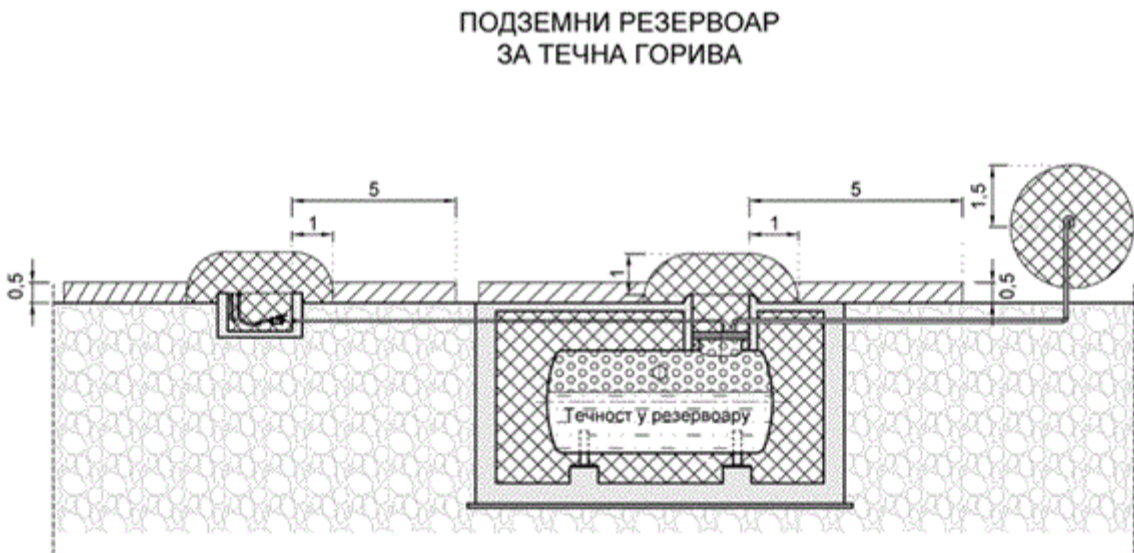
Član 38

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o izgradnji stanica za snabdevanje gorivom motornih vozila i o uskladištavanju i pretakanju goriva ("Službeni list SFRJ", br. 27/71 i 29/71 - ispravka i "Službeni glasnik RS", broj 108/13).

Član 39

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

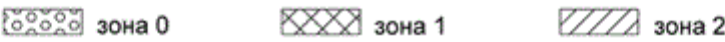
Prilog
GRAFIČKI PRIKAZ ZONA OPASNOSTI

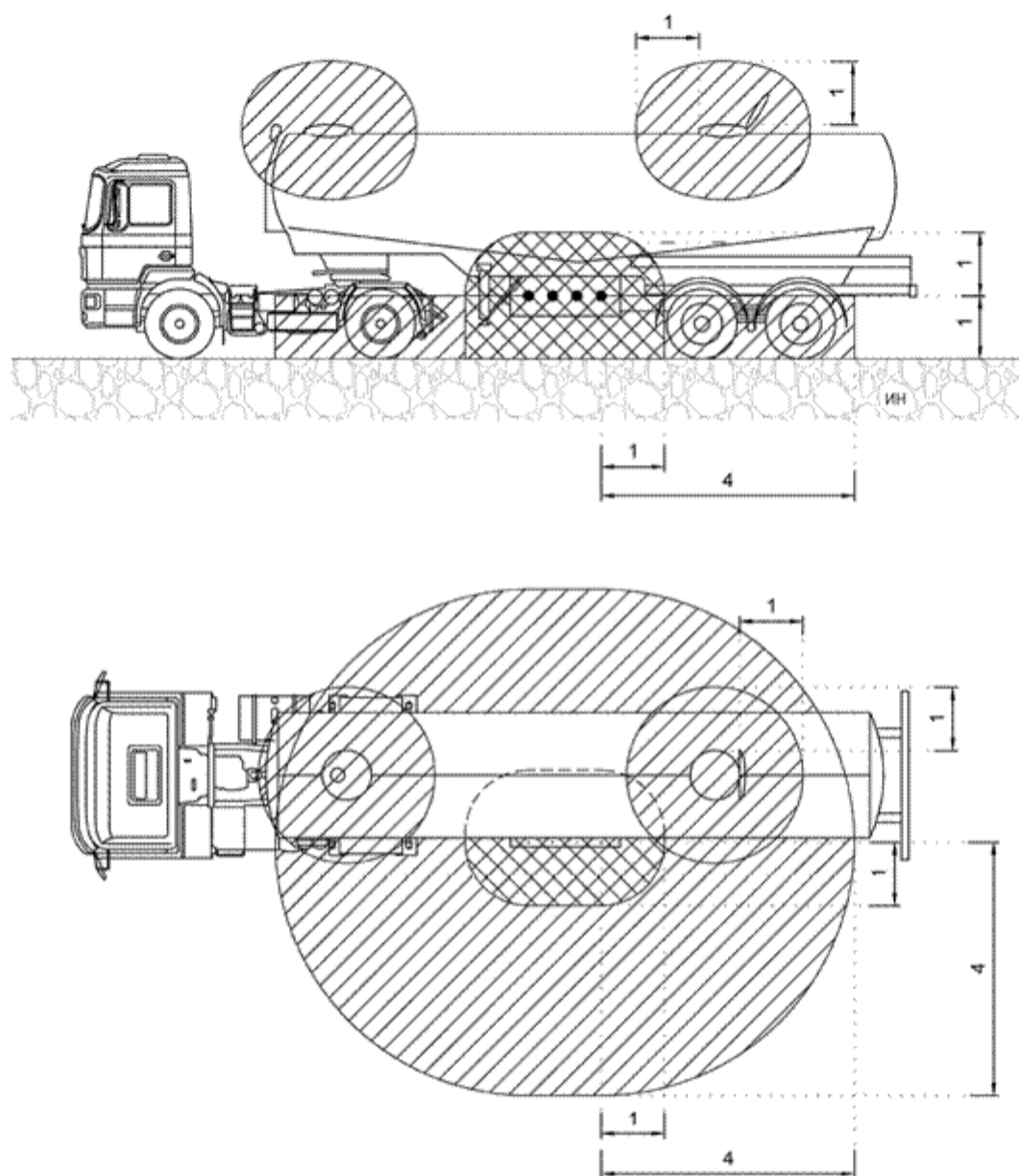
Слика 1

Слика 2

МЕСТО ЗА ПРЕТАКАЊЕ ТЕЧНИХ ГОРИВА
СА СИСТЕМОМ ЗА САКУПЉАЊЕ ПАРА

Слика 3

зона 0

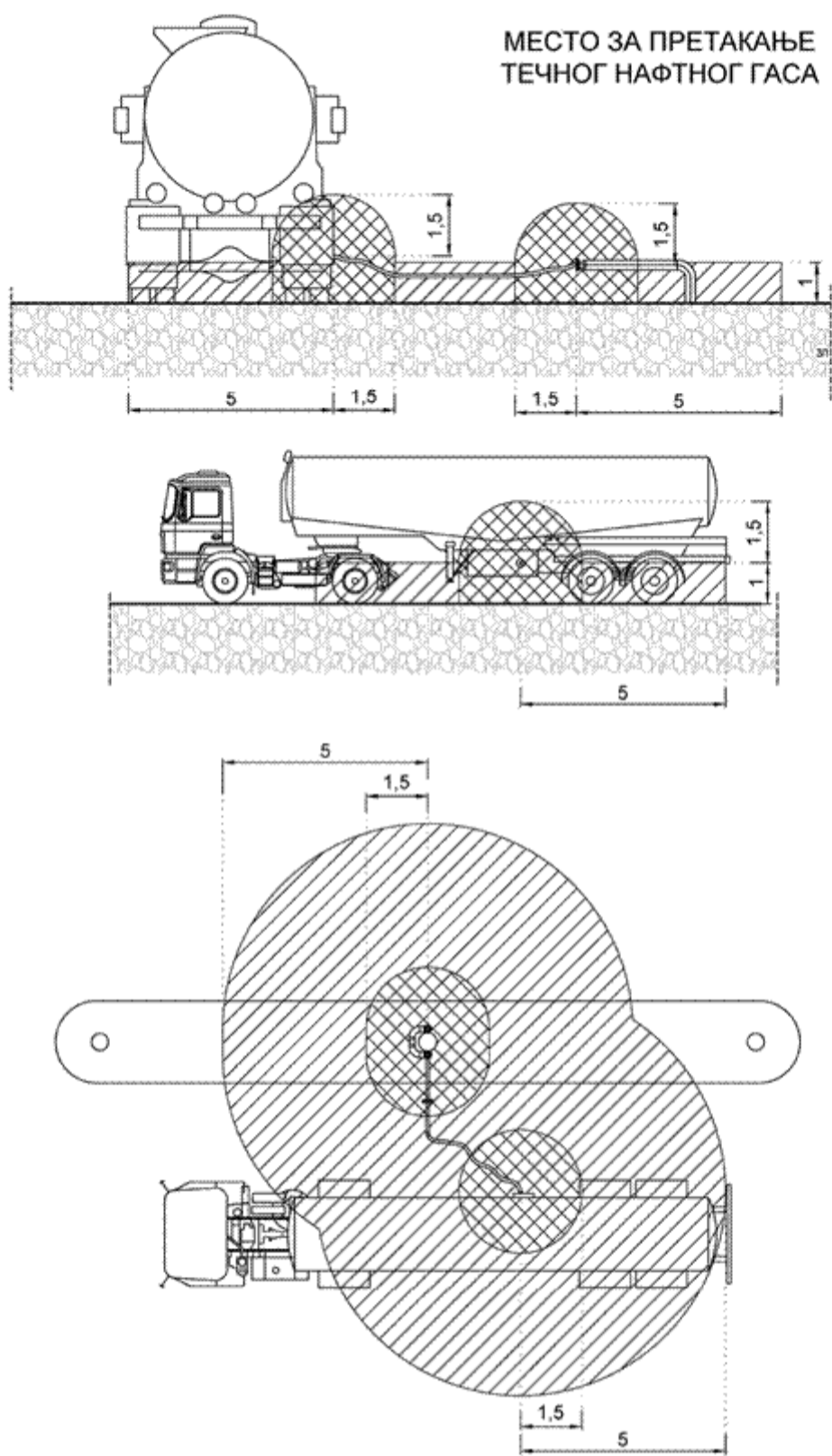

зона 1

зона 2

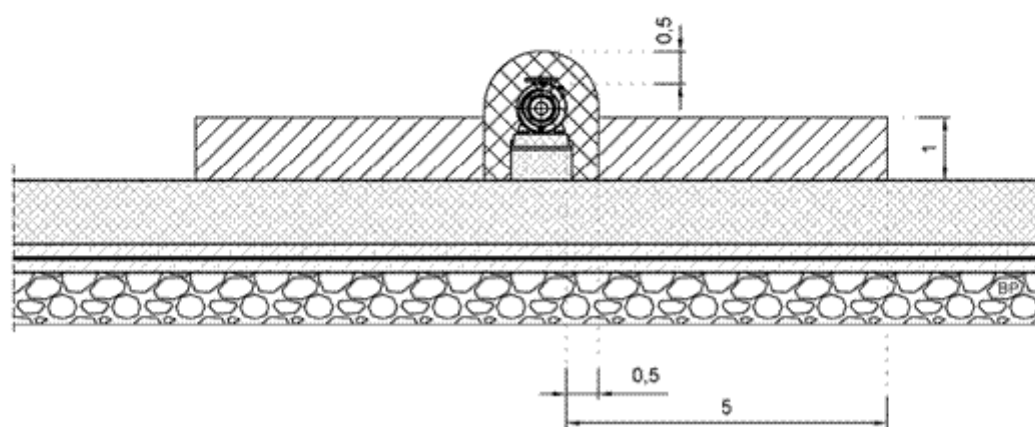
МЕСТО ЗА ПРЕТАКАЊЕ
ТЕЧНОГ НАФТНОГ ГАСА

Слика 4

зона 0 зона 1 зона 2

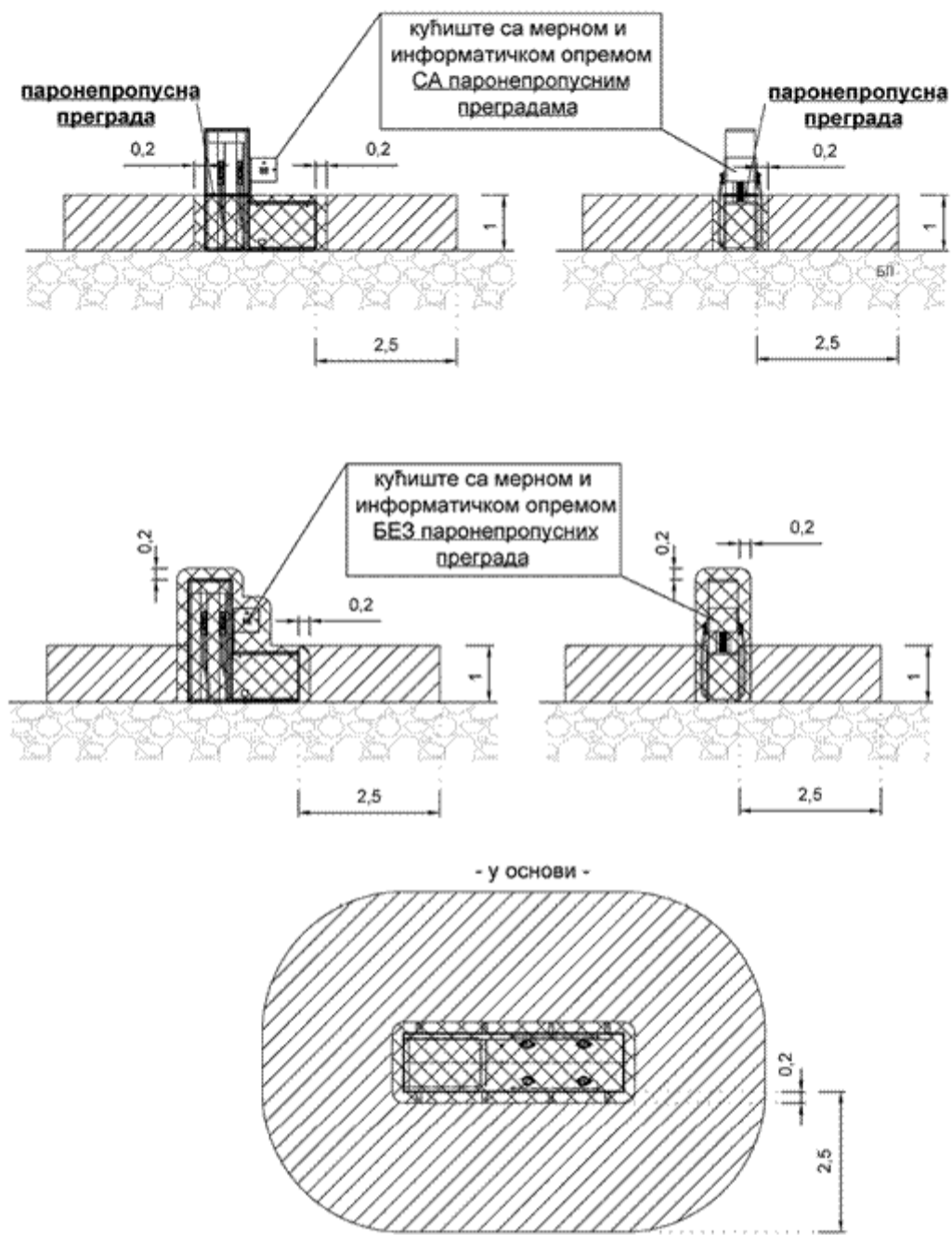
ПУМПЕ И КОМПРЕСОРИ ЗА ПРЕТАКАЊЕ
ТЕЧНОГ НАФТНОГ ГАСА

Слика 5

 зона 0
  зона 1
  зона 2

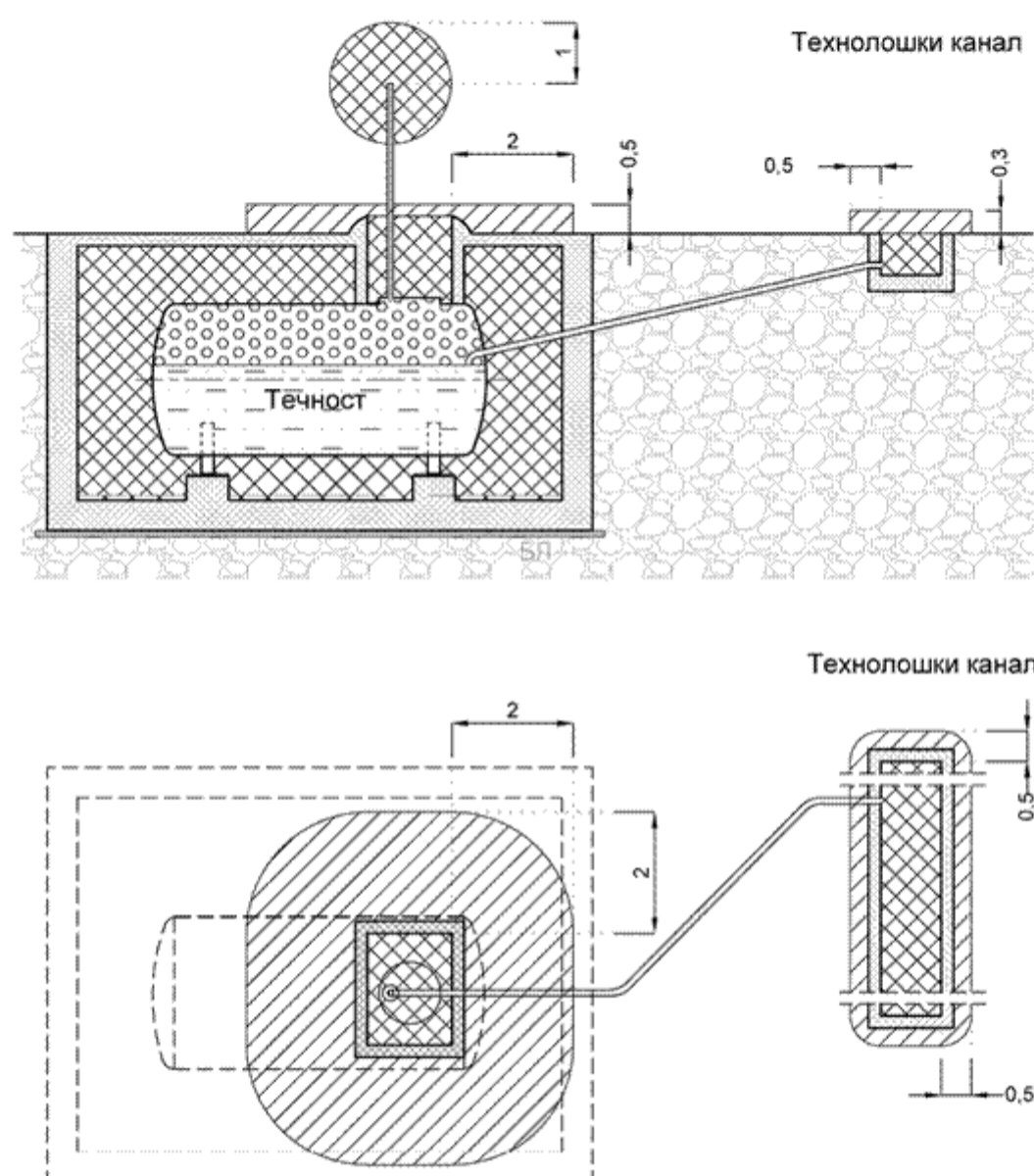
УРЕЂАЈ ЗА ТОЧЕЊЕ

Слика 6

зона 0
 зона 1
 зона 2

СЕПАРАТОР И ТЕХНОЛОШКИ КАНАЛ
ЗА ПРИХВАТ ЗАУЉЕНИХ ВОДА

Слика 7